

Kaczmarek T. 2025. Organizacja terytorialna samorządu w Polsce. Geneza, stan i perspektywy zmian.

[W:] A. Lutrzykowski, *Samorząd terytorialny III Rzeczypospolitej 1990–2025. Osiągnięcia, porażki, wyzwania*. Wydawnictwo Państwowej Akademii Nauk Stosowanych we Włocławku, s. 91–120.

Artykuł jest częścią zbiorowej monografii poświęconej historii, kondycji i przyszłości polskiego samorządu terytorialnego. Przedstawia genezę i przebieg zmian podziału terytorialnego Polski w ostatnich 35 latach. Analizie poddano struktury administracyjne na trzech poziomach: gmina, powiat i województwo. Punktem odniesienia są podziały terytorialne innych krajów UE, zwłaszcza tych, które podobnie jak Polska mają strukturę trójstopniową. Podstawą tezę pracy jest twierdzenie, że organizacja terytorialna administracji publicznej powinna zmieniać się w relacji do rozwoju procesów politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych. Ich duża dynamika w ostatnich 35 latach skłania do refleksji nad dalszymi przekształceniami organizacji terytorialnej Polski. Artykuł kończą wnioski i rekomendacje związane z dyskutowanymi kierunkami zmian struktur administracyjnych, takich jak tworzenie nowych województw, łączenie powiatów miejskich i ziemskich, inkorporacje oraz fuzje gmin, wreszcie – powstawanie związków samorządowych na obszarach metropolitalnych.

